

Зачепилівська районна державна адміністрація

Відділ освіти

Будинок дитячої та юнацької творчості

Всеукраїнська експедиція

учнівської та студентської молоді

«Моя Батьківщина – Україна»

Напрямок **«Із батьківської криниці»**

Літописець рідного села

2016 рік

Автор роботи: вихованці гуртка «Літературне краєзнавство»
Миколаївської ЗОШ I –III ступенів Зачепилівського району Харківської
області.

Керівник: Чуб Тамара Миколаївна, вчитель української мови та літератури
Миколаївської ЗОШ I –III ступенів Зачепилівського району Харківської
області, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, керівник гуртка
«Літературне краєзнавство», т. 953623.

*Людина народжується на світ не для того,
щоб зникнути безвісною пилинкою.*

*Людина народжується,
щоб лишити по собі слід вічний.*

В.Сухомлинський

Зачепилівщина пишається своїми людьми – щирими, працьовитими, талановитими. Багато з них прославили рідний край здобутками в різних галузях народного господарства, науки і культури. Їх імена відомі не лише на Харківщині, а й по всій Україні. А є люди, які тихо, непомітно роблять потрібні, корисні справи. Серед таких – героїня нашої розповіді.

Цю жінку знають не лише в рідному селі Миколаївка Зачепилівського району Харківської області, а й за його межами. Хоча, на перший погляд, її доля схожа на тисячі інших.

Любов Олексіївна Дерев'янка народилася в 1948 році, і, як вона сама говорить, разом з нею народилася любов до Слова. В 5 років читала і писала, в 10 почала віршувати. Закінчила Миколаївську восьмирічну школу, Дніпропетровський технікум автоматики і телемеханіки. Працювала на Харківському заводі тракторних самоходних шасі, потім на заводі ім.Шевченка. Та, попри професійні успіхи, кар'єрний ріст, любов до мови та літератури привела її на філологічний факультет Харківського університету. Згодом була робота у ПТУ-14, у школі № 144. Але в 1986 році змушена була повернутися в село доглядати стареньких батьків. Весела, життєрадісна вчителька російської мови та літератури стала улюбленицею школярів, бо постійно щось вигадувала: вистави драмгуртка, екскурсії і походи, ярмарки і години поезії.

До речі, про поезію: вона супроводжує жінку все життя. Любов Олексіївна пише чудові вірші і після виходу на заслужений відпочинок, друкується в різних газетах та журналах. У її доробку – вірші про незмінні і

нетлінні цінності людського життя, про рідний край, його сучасну долю, висвітлення високої духовності, тонкощі почуттів душі. Та розповідь наша сьогодні не про поетичну, а про прозову творчість Любов Олексіївни Дерев'янка.

Отже, коли Любов Олексіївна приїхала в рідну Миколаївку і почала працювати в нашій школі(це розповідали нам батьки, які тоді стали її учнями), залучила дітей до пошукової роботи. Школярі разом з учителькою відвідували дідусів і бабусь, слухали і записували їх розповіді, збирали старі пожовклі фотографії. І відкривалися перед ними такі диво-сплетіння людських доль, такі захоплюючі, трагічні, неймовірні історії, що кіносценаристам і не снилися. А що всі вони так чи інакше пов'язані з історичними, політичними, суспільними подіями в рідній країні, з'явився задум створити альманах «Історія моєї держави в історії моєї сім'ї».

Ішли роки. Вмирили старі люди, а з ними назавжди могла зникнути пам'ять про минуле Миколаївки. «Не можна цього допустити, - глибоко переконана Любов Олексіївна, - адже історія цього нічим не примітного села не менш значна і трагічна, ніж історія інших, відомих, населених пунктів. І наші юні мешканці села, ті, що вже народилися і ще народяться, мають знати про людей, які жили колись на цій землі, любили її, обробляли і захищали, поливаючи потом і кров'ю, а потім лягли в цю землю на вічний спочинок. Впевнена, вони хотіли б, щоб про них пам'ятали». Так виникла потреба надрукувати розповіді старожилів: батьків, сусідів, знайомих, друзів, матеріали з вищезгаданого альбому, власні дитячі спогади. А назвала першу книгу вона «Повість про Миколаївку», тому що всі окремі спогади та історії злилися в одну багатоголосу розповідь, часом веселу, часом величну і тужну – повість про нашу малу Батьківщину, село Миколаївка.

Після виходу в світ в 2006 році цієї книги Любов Олексіївна просто не могла вже не продовжити роботу над своєрідним літописом свого села, бо викликала непідробний інтерес серед читачів, бажання дізнатися більше про

своїх дідів, прадідів. Тож в 2009 році з'явилася друга книга «Повісті про Миколаївку. Долі людські», в 2011 – третя, в 2013 – четверта.

Спільні погляди і захоплення об'єднали двох талановитих людей: Любов Олексіївну і Миколу Івановича Миценка, уродженця Миколаївки, який більше 20 років працював редактором Ківерцівської районної газети на Волині, члена Національної спілки журналістів України, удостоєного Почесного знака цієї спілки, нагородженого 4 медалями. Про заслуги Миколи Івановича говорить хоча б той факт, що в 2003 році нашому земляку призначена довічна державна стипендія. Отож, використавши архівні матеріали сільської ради, спогади місцевих старожилів, Книгу пам'яті України, фотознімки з сімейних альбомів односельців, разом вони видали в 2011 р. книгу пам'яті с. Миколаївка «Вони захищали Батьківщину», куди зібрані імена і всіх загиблих земляків з короткими відомостями про них та вказівкою місця поховання, і тих, хто повернувся з війни живим.

У 2014 році в Луцьку з'явилася ще одна спільна книга Л.Дерев'янка і М.Миценка «Це діти твої, Миколаївко» - своєрідне продовження історії їх рідного села, висвітленої через змалювання шляхів і доль його колишніх чи сучасних мешканців. Художньо-документальні нариси, розміщені в даній роботі, цікавлять не лише миколаївців, а й пошуковців, краєзнавців – усіх тих, хто прагне глибше пізнати корені свого роду, хто цікавиться нашою історією непростого ХХ століття. Тут ми знаходимо цікаві нариси М.Миценка про тих, хто, будучи родом з миколаївського дитинства, залишив помітний слід у житті. Це – дипломат І.Шпедько і працівник Міністерства закордонних справ СРСР С.Миценко, учасники Другої світової війни М.Нечипоренко і В.Павелко, не скорений фашистами партизан М.Тютюнник, люди різних професій.

Після виходу в світ книги М.Бахмат, що все життя віддав журналістиці і нині мешкає в Царичанці на Дніпропетровщині, високо оцінив цю книгу і, зокрема, житейські історії, описані Л.Дерев'янко: «Вони читаються з особливим захопленням. Це справжня художня проза, в основі якої реальні події і люди. Автору близьке і дороге те, про що пише. Оповіді – велика творча

удача Л.Дерев'янка. Це найкраще, що вона може залишити після себе для нинішніх і прийдешніх поколінь. Ця книжка – унікальне явище в культурному житті не лише села, а й усієї Зачепилівщини».

Любов Олексіївна не переказує скупю життєвий шлях своїх односельців, а зображує все художніми засобами, змальовує характери, життєві колізії через значимі факти, вчинки, думки й душевний стан героїв. В оповідках знаходимо і етнографічний матеріал. Тут і праця, і турботи миколаївців, їх обряди, звичаї, дитячі забави і пустощі. Для характеристики своїх персонажів індивідуалізує їх мову, вдається до стилістичних прийомів, використовує побутову лексику, улюблені слова героїв, які передають колорит тогочасної дійсності, місцеву говірку.

Герої її творів людяні, працьовиті, вони глибоко усвідомлюють, що їх праця потрібна країні. Так, старий механізатор («За день до ночі») веде комбайна пшеничним полем і співає на весь голос, і серце його повниться гордістю за могутність своєї держави. Разом з тим вони зримо бачать і проблеми та негаразди нашого життя. Ось Світлана Іванівна, пропрацювавши все життя в школі, одержує мізерну пенсію і думає, як важко їй любити свою Батьківщину. Ніна з однойменного оповідання сумно думає: «От би мені туди, в дитинство..., де всі ще веселі, живі, щасливі». А героїня нарису «Звідки родом наші мрії», вивчившись на юриста, вже не прагне ув'язнити всіх злодіїв і крадіїв, адже таким закони нині неписані.

Авторка приваблює правдивістю історій. Її герої не ідеальні особи, вони тяжко виборюють своє щастя, помиляються і картають себе, кохають, страждають, навіть гинуть.

Не можна одірватися, не прочитавши до кінця, від захоплюючих замальовок новелістичного характеру Любові Дерев'янка, зокрема, таких, як «Віра» - про поневіряння Артемчук Віри у гітлерівському рабстві і в сталінських сибірських концтаборах, «Діти Федора і Федори» - про дивовижні перипетії сімейного життя Кислиць; «Добрий день, діти!» - про складну долю нашої чудової вчительки Т.М.Чуб. А ще «Подруги», «Якби не війна», «Ніна»,

«Тіні незабутніх Кайдашів», «Закохані, не спалюйте мостів» та інші. Читачі над ними сміються і плачуть, замислюються і сперечаються. І що цікаво: здається, природно, що ними цікавляться літні люди, адже перед ними - їх ровесники чи батьки, діди їх однолітків. Але бачили б ви, як з дому в дім «ходять» примірники «Повістей про Миколаївку», і їх читають школярі. Адже історія власних прадідів набагато яскравіше, правдивіше відображає історію Батьківщини, ніж підручники. Не залежуються збірки на полицях сільської та шкільної бібліотек. А односельці ні-ні, та й несуть Любов Олексіївні матеріали про своїх родичів: а раптом знадобляться і ляжуть в основу наступних нарисів? І знадобляться, бо вже готова до друку ще одна книга, а там, дивись з'явиться у світ і наступна, доводячи: наш народ мужній і працьовитий, щирий і гордий, відвертий і талановитий.

Ми переконані, що, поки є в нашому суспільстві такі небайдужі люди, як Любов Олексіївна Дерев'янка, історія нашого народу не зникне в безвісті, бо історія кожної людини струмком увіллється в могутню ріку всієї України.